

[Horn.]

ført igennem Aarene, for at sysselsætte vor Ungdom i dens Fritid. Deraf følger, at ogsaa Ferie- og Boligforhold faar en langt større Betydning end før. Erkender man denne Tingenes Tilstand, maa man ogsaa søge en Løsning, som kan medvirke til, at Medhjælperne ligesom andre faar rimelige Vilkaar, og derved til at fastholde Arbejdskraften ved Landbruget, den Arbejdskraft, som der er saa stort et Behov for, og samtidig bremse op for Vandringen fra Land til By.

Ser vi ud over Landegrænserne, har vi noget at lære paa dette Omraade, baade i England og Sverige. Allerede i 1936 gennemførte Svenskerne en Lov om Begrænsning af Arbejdstiden i Landbruget, og saa sent som den 8. Juni i Aar gennemførtes en Ændring i denne Lovgivning, ifølge hvilken Gennemsnitsarbejdstiden fra 1. November skal nedsættes til $48\frac{3}{4}$ Time pr. Uge i Brug med to fremmede Arbejdere. Det vil, efter hvad den svenske Arbejdsgiverforening oplyser, sige, at ca. 40 pCt. af de svenske Landarbejdere kommer ned paa denne nedsatte Arbejdstid, som er graduert efter Aars-tiden, nemlig saaledes, at der arbejdes 43 Timer i de 3 Vintermaaneder, 48 Timer i Marts, Oktober og November, og i den øvrige Tid, fra 1. April til 1. Oktober, 52 Timer pr. Uge. For Kreaturpassere er Maksimum sat til 9 Timer pr. Dag og højst 100 Timer i Løbet af 2 Uger.

Hos os viser de sidste Oplysninger et ganske andet Billede. Bruttoarbejdstiden for Karle og Daglejere er 10 Timer om Vinteren, 12 Timer om Sommeren, og Nettoarbejdstiden henholdsvis $8\frac{1}{2}$ og 10 Timer pr. Dag. For Fodermestre og Kreaturpassere er Bruttoarbejdstiden $12\frac{1}{2}$ — $13\frac{1}{2}$ Time om Dagen, og Nettoarbejdstiden er 10 Timer pr. Dag. Det vil for Karle og Daglejere sige, at Nettoarbejdstiden bliver paa 51 Timer om Vinteren, ca. 3 Maaneder, og 60 Timer i den øvrige Tid. Hertil maa saa for de fleste Karles Vedkommende lægges den Tid, som gaar med Hestepasning paa Skift om Aftenen og paa Søn- og Helligdage. Det er ikke uforstaaeligt, at Ungdommen af 1945 reagerer over for disse Arbejdsvilkaar og søger over i andre Erhverv, og det er lige saa givet, at en gift Arbejder, som har den lange Arbejdstid sammenlignet med andre Erhverv og en ringere Løn, end der tjenes i andre Erhverv, søger bort fra Landbruget.

Sammenligner vi dernæst Feriereglerne og Boligforholdene i Landbruget med Forholdene i andre Erhverv, ser vi, at de ogsaa er forskellige, og man maa komme til det

Resultat, at de Folk, som arbejder i Landbruget, er ringere stillet, ligesom Husassistenterne. Dette Forhold bør ændres. Feriereglerne fik dog en første Tilpasning ved det Kompromis, som gennemførtes ved Ændringen af Medhjælperloven i 1941. Daglejerne og de gifte Medhjælpere fik imidlertid ingen Forbedring paa det Tidspunkt, men baade for de gifte og for de ugifte maa vi kræve, at der nu bliver en Ordning, saa at disse Arbejdere tildeles de samme Ferierettigheder, som andre Arbejdere i dette Land har.

Om Boligforholdene vil jeg sige, at til Trods for, at Medhjælperlovens Bestemmelser nu har virket i 25 Aar og sorterer under Politiet, er det jo saadan, at adskillige Medhjælperværelser lader meget tilbage at ønske; adskillige er ganske ulovlige og trænger i høj Grad til Forbedringer. Det samme gælder for de gifte Landarbejderes Boliger. Selv om Loven om Landarbejderboliger har bevirket Rettelse af et og andet paa dette Omraade, ja, jeg kan sige ogsaa har bevirket store Forbedringer og forhaabentlig yderligere vil medføre Forbedringer i samme Retning, er det dog saadan, at mange, mange Landarbejderboliger ikke er noget tillokkende Fristed, hvor den gifte Landarbejder kan tilbringe sin Fritid efter en lang Arbejdsdag. Naar jeg nu taler om Boligforhold, vil jeg gøre opmærksom paa, at den Rest, der er tilbage af den gamle Sammenkobling af Bolig og Løn, maa fjernes, saa at Landarbejderen bliver den samme frie Mand som øvrige Borgere her i Danmark.

Maaske vil Landbruget afvise disse Krav, som det er sket hidtil, naar Dansk Arbejdsmandsforbund under Forhandlingerne har fremført Kravet om nedsat Arbejdstid, og jeg tager næppe fejl, naar jeg forventer, at man fortsat vil hævde, at det er et Forhold, som andre ikke skal blande sig i, det skal Parterne nok selv ordne. Saadan har Tonerne lydt tidligere. Man vil maaske ogsaa paaberaabe sig den usikre Fremtid, Landbruget staar overfor, og jeg erkender, at det er et Argument, der ikke kan afvises, men Spørgsmaalet er ikke afgjort hermed. Man kan ikke klare den Sag ved at sige: lad os vente og se. Her er Tale om et Retfærdighedskrav, som Landbrugets Arbejdere, unge som ældre, har paa det øvrige Samfund. Landarbejderdommen tog Stavnbaandsloven, de gifte fandt sig i at blive tvangsforflyttet fra et godt betalt Arbejde, de selv havde skaffet sig, til et daarligt betalt Arbejde, tvungne som vi var til at træffe en Række særlige Forholdsregler paa disse Omraader i Besættelsestiden. For at tale med Professor Hal Koch: Regningen